

Omsorg vægter tungt, men kan det måles og vejes?

”Stundom helbrede, ofte lindre, altid trøste, aldrig skade”.

Vores kliniske arbejde kredser naturligt om lægeløftets første fokus, nemlig bestræbelsen på at helbrede patienten.

Lægeløftets sidste fokus er helt indlysende også vigtigt at tilstræbe. I konsultationen i almen praksis har jeg endda af og til taget mig selv i at tænke: Hvis jeg ingen skade har gjort, har jeg gjort det godt; ‘primum non nocere’.

Men hvad så med “... ofte lindre, altid trøste”? For at kunne behandle en patient er det nødvendigt at udøve omsorg. Omsorg udspringer af noget almenmenneskeligt. Hvis jeg skal prøve at sætte nogle ord på, kunne det være tryghed, nærvær, tid, menneskelighed, relation og det at ‘øjne patienten’. ”Omsorg er ikke bare opgaver, der skal løses, men nærvær der skal vises”. Sådan skriver Jakob Birkler, filosof og tidligere formand for Det Ethiske Råd, i sin nye bog “Omsorg – når menneskelighed er et arbejde”. Alle mennesker kender til omsorg, men den passer ikke sig selv, og den passer heller ikke altid på os.

Som almenmedicinere er vi i mødet med patienten forpligtet til at drage omsorg for patientens sårbarhed. Det er en grundpille i vores fag: familielægen, som patienten tillidsfuldt kan komme til ved skiftende omstændigheder og i forskellige faser af livet. Vi stræber efter at give vores patienter den mest optimale behandling; stundom kan vi helbrede, ofte kan vi lindre, og altid kan vi trøste. Kernen i de sidste to er menneskelighed. Og måske netop derfor kan omsorgsudøvelse blive slidt. Nogle kalder det ‘omsorgstræthed’.

Hvordan øver jeg mig i at dosere mine omsorgsressourcer, hvis de ikke er uendelige? Jeg vil nemlig gerne både kunne være omsorgsfuld over for patienterne, mine kollegaer og ikke mindst min familie, når jeg kommer hjem. Og jeg kan mærke, at de læger, som jeg har mest lyst til at spejle mig i, er de læger, hvor omsorgsbalancen er i orden.

Jeg tror, at noget af svaret er, at vi skal blive endnu bedre til at tale om omsorg i vores fag. Det er vores professionelle forpligtelse at huske hinanden på at italesætte omsorgskvalitet og omsorgsudfordringer i forskningen, på den politiske scene og på lægemøderne i vores klinikker. Måske kan en større opmærksomhed endda være med til at forme denne bløde værdi, så den kan omsættes til data og i endnu højere grad måles og vejes, når vi evaluerer effekten af det gode lægearbejde i almen praksis? //

Lederen skrives på skift af chefredaktør og FYAM-redaktør. Lederen er et udtryk for skribentens holdning og udtrykker ikke nødvendigvis DSAM's holdning.

